

Nijmegen

Brief van:

Algemeen Rijksarchief: 10 oktober 1990

Prins Willem-Alexanderhof 20

2595 BE 's-Gravenhage

Op 20 september 1749 vertrok een commando onder bevel van kapitein-luitenant C.O. Creutz, bestaande uit 110 man en 300 slaven, naar de Saramaccaners, met de bedoeling om vrede met hen te sluiten. Creutz en opperhoofd Adoe werden het snel eens over de voorwaarden waarop men de vrede zou sluiten, maar Adoe wilde nog twee stammen bij het verdrag betrekken.

Daarom kwam men overeen dat de definitieve vredesluiting het volgende jaar zou plaatsvinden. Door twisten tussen gouverneur Mauricius en het Hof van Politie en Criminele Justitie is dit echter niet gebeurd. De informatie over deze vredesonderhandelingen kunt U vinden in:

- Jan Jacob Hartsinck, "Beschrijving van Guiana of de Wilde Kust in Zuid- America", deel 2 (Amsterdam, 1770), blz. 768-777.
- J. Wolbers, "Geschiedenis van Suriname" (Amsterdam, 1861), blz. 148-150.

De conditiën waaraan Creutz zich moest houden bij het voeren van de vredesonderhandelingen, gedateerd 13 september 1749, zijn aanwezig in het archief van het Hof van Politie en Criminele Justitie, inv. Nr. 42. Deze conditiën kunt u ook vinden in het boek van Hartsinck op blz. 768-771. Hiervan kunt U eventueel fotokopieën krijgen.

Het vredesverdrag van 10 oktober 1760 met de Ndyuka's of Aukaners, de "Bevreedigde Bosnegers van agter Auka", en het vredesverdrag van 19 september 1762 met de bosnegers van Boven Saramacca en Suriname, de Saramaccaners, zijn aanwezig in het archief van het Hof van Politie en Criminele Justitie, respectievelijk in inv. nrs. 62 en 66. Van deze verdragen kunt U desgewenst fotoafdrukken krijgen.

Het vredesverdrag van 1767 met de Matawai of Matuariërs is helaas niet aangetroffen in de archieven van het Hof van Politie en Criminele Justitie en de Sociëteit van Suriname. Waarschijnlijk gaat het hier om hetzelfde verdrag als dat met de Saramaccaners gesloten in 1762. In de vergadering van gouverneur en raden van Suriname van 24 april 1769 bracht kapiteinluitenant Dörig mondeling verslag uit over de belofte van het hoofd Musinga de vrede met de Saramaccaners niet meer te schenden. Dit verslag bevindt zich in het archief van het Hof van Politie en Criminele Justitie, inv. Nr. 79.

Op 9 augustus 1773 stelde het Hof van Politie en Criminele Justitie, op verzoek van de opperhoofden van de Aukaners, een notificatie op waarbij de Aukaners die zich buiten hun dorpen bevonden, werden gelast naar hun dorpen terug te keren (archievan het Hof van Politie en Criminele Justitie, inv. Nr. 219). Op 14 augustus 1780 stelde het Hof van Politie en Criminele Justitie een notificatie waarbij aan de ingezetenen van Suriname werd bekendgemaakt dat de Aukaners te verkopen hout voortaan alleen mochten

afleveren bij de post Victoria en, op welke voorwaarden degenen die dit hout wilden kopen, het daar konden afhaken. Deze notificatie is ingeschreven vorm aanwezig in het archief van het Hof van Politie en Criminele Justitie, inv. Nr. 220, en in gedrukte vorm in hetzelfde archief, inv. Nr. 224.

In het archief van de Sociëteit van Suriname, inv. Nr. 184, bevindt zich in de notulen van het Hof van Politie van 15 december 1790 een plan tot vrede met de bosnegers onder Boni en Cormantijn Coyo. In ditzelfde inventarisnummer is in de notulen van het Hof van Politie van 4 mei 1791 een verslag aanwezig van een conferentie van de heer Beutler met de Boni-hoofden op 22 april 1791. Verder heb ik in het archief van het Hof van Politie en Criminele Justitie, inv. Nr. 172, in de defensienotulen van 10 maart 1791 een verslag aangetroffen van een conferentie van de heren Schmid en Mangold met de Boni-hoofden op 7 februari 1791.

De genoemde documenten uit 1790 en 1791 staan afgedrukt in: W.S.M. Hoogbergen, "De Boni's in Frans-Guyana en de tweede Boni-oorlog, 1776-1793". Bronnen voor de geschiedenis van bosneger samenlevingen, deel 10 (Utrecht, 1984). In het archief van het Hof van Politie en Criminele Justitie, inv. Nr. 967, bevindt zich een verslag van de vredessluiting met de Aukaners op 21 september 1809 waarbij het vredesverdrag van 1760 werd vernieuwd en aangevuld. Het vredesverdrag zelf heb ik helaas niet aangetroffen.

Enkele latere verdragen met bosnegers staan afgedrukt in "Politieke contracten met de Boschnegers in Suriname" in: Bijdragen tot de Taal-, Land- en Volkenkunde 71 (1915-1916), blz. 371-411. Als u kopieën wilt hebben van deze latere verdragen, kunt u zich wenden tot de Tweede Afdeling. Aangezien bij de Eerste Afdeling de regel bestaat dat er geen fotokopieë, foto's of losse micro's gemaakt mogen worden uit de Oost- en Westindische archieven, kunnen wij u deze niet toezenden. Wat u wel kunt doen is microfilms bestellen van de betreffende inventarisnummers in hun geheel.

Verder wil ik u wijzen op het bestaan van het West-Indisch Plakaatboek onder redactie van J.A. Schiltkamp en J.Th. de Smidt. "Plakaten, ordonnantiën en andere wetten, uitgevaardigd in Suriname". Deel I: 1667-1761, deel II: 1761-1816 (Amsterdam, 1973). De eerder genoemde verdragen uit 1760 en 1762 en de notificaties uit 1773 en 1780 staan hierin afgedrukt. Hiervan kunt u eventueel fotokopieën krijgen. Mogelijk staan in dit boek of in de literatuur die ik u in de bijlage geef, nog meer gegevens die voor uw onderzoek van belang zijn.

Tenslotte kan ik u mededelen dat wij van de Koninklijke Bibliotheek uw brief nogmaals ontvingen met de aantekening dat er in de Handschriftencollectie van de Koninklijke Bibliotheek niets is gevonden.

*Hoogachtend,
Voor de Rijksarchivaris
Van de Eerste Afdeling,
Albert Vrugt.*

Bijlage: literatuur met betrekking tot bosnegers.

Chris de Beet en Richard Price, "De Surinaamse weglopers van de 19e eeuw". Bronnen voor de geschiedenis van bosnegers samenlevingen, deel I. Utrecht, 1978.

Chris de Beet en Richard Price, "De Saramakaanse vrede van 1762: geselecteerde documenten". Bronnen voor de geschiedenis van bosnegers samenlevingen, deel 8. Utrecht, 1982.

W.S.M. Hoogbergen, "De Boni-oorlogen 1757-1860: marronage en guerilla in Oost-Suriname". Bronnen voor de geschiedenis van bosnegers samenlevingen, deel II. Utrecht, 1985.

E. Wong, "Hoofdenverkiezing, stamverdeling en stamspreiding der bosnegers van Suriname in de 18de en 19de eeuw", in: Bijdragen tot de Taal-, Land- en Volkenkunde 97 (1938), blz. 296-362.

Literatuur

Bronnen voor de Studie van Suriname (BSS) - <http://www.fss.uu.nl/ca/bss.html>

Dr. Wim Hoogbergen - <http://www.fss.uu.nl/ca/medw/hoogberg.htm>

Oso Magazine - <http://www.fss.uu.nl/ca/oso.html>

Koninklijke Bibliotheek Search - <http://www.konbib.nl>

Een beknopt overzicht van het ontstaan van de Bosnegerstammen : de Lo, de Bee en de Mama osoe pikin of Wosoedendoe

Andre R.M. Pakosie; foto's: Willem Diepraam

[Paramaribo] : Stichting Volksboekwinkel, [ca. 1976]. - 31 p.: ill.; 1721 cm

Omslagtitel: Het ontstaan van de Bosnegerstam de Lo, de Bee en de Mama(osoe)pikin of Wosoedendoe

De dood van Boni

Andre Pakosie. - [S.l.] : Offsetdrukkerij Westfort, [1972?]. - 25 p.; 21 cm

Stemmen van slaven en marrons

[samenstelling L. Alink ... et al.]. - Leiden:

Coördinaat Minderheden Studies, Rijksuniversiteit Leiden, [1989]. - 72 p. : ill.; 25 cm

Bouwstenen voor intercultureel onderwijs ;27

ISBN 90-5292-014-1

Slaven, meesters en marrons : slavernij in Suriname
[samenst. A. Biezen-Hurkmans ... et al.]. - Leiden: Coördinaat Minderhedenstudies,
RUL,[1989]. - 52 p. : ill.; 25 cm
Bouwstenen voor intercultureel onderwijs;30. Niveau 3
ISBN 90-5292-004-4

Van isolatie naar integratie : de Surinaamse Marrons en hun afstammelingen: officiële documenten betreffende de Djoeka's (1845-1863)
door Silvia W. de Groot. - 's-Gravenhage : Martinus Nijhoff, 1963. - VI, 100 p.; 25 cm
Verhandelingen van het Koninklijk Instituut voor Taal-, Land- en Volkenkunde; dl. 41
Met een samenvatting i.h. Engels

De eeuwige cirkel : leven en strijd van de Indianen en Marrons in Suriname
door Assid; ill. door Marana; foto's door G.J. Hamer; 25 teek., 40 foto's en
3 krt. - Den Haag: Van der Laan, afd Polytechniek, 1946. - 213 p., [30] p. pl. : ill., krt.,
tab.; 24 cm
Bevat ook schrijvers herinneringen aan zijn verblijf bij Circus Sarrasani.

In vrijheid en gebondenheid : samenleving en cultuur van de Djoeka aan de Cottica
A.J.F. Koebben. - Utrecht : Centrum voor Caraïbische Studies,
Instituut voor Culturele Antropologie, Rijksuniversiteit Utrecht, 1979. - 191 p. : ill., krt.;
25 cm
Bronnen voor de studie van Bosneger samenlevingen; dl. 4
Met lit.opg.: p. 187-191

De geschriften van Afaka in zijn Djoeka-schrift / [met transcriptie en vert. in het Nederlands]
door J.W. Gonggryp en C. Dubelaar
's-Gravenhage: Nijhoff, 1963. - 42 p.; 25 cm
Overdr. uit: Nieuwe West-Indische gids; jrg. 42

Inhoud Oso jaargang 16, nr. 2, 1997

Inhoud Oso jaargang 17, nr. 1, mei 1998

Inhoud Oso jaargang 17, nr. 2, november 1998

Inhoud Oso jaargang 18, nr. 1, mei 1999

De andere Marrons (11.2)

Overlijdensrituelen bij Surinamers (17.1)

Izaak Albitrouw

Zendingsarbeid in Aurora onder de Saramaka Bosnegers van 1891 tot 1896. Bewerkt en ingeleid door Miriam Sterman.

BSB 3, 1979.

(176 pag., prijs fl. 9,-)

J.G. Spalburg

De Tapanahoni Djuka rond de eeuwwisseling: het dagboek van Spalburg (1896-1900).

Ingeleid door H.U.E. Thoden van Velzen & Chris de Beet.

BSB 5, 1979. (137 pag., prijs fl. 9,-)

Chris de Beet & Richard Price (red.)

De Samarakaanse vrede van 1762: geselecteerde documenten.

BSB 8, 1982. (220 pag., prijs fl. 9,-)

H. van den Bouwhuijsen, R. de Bruin & G. Horeweg

Opstand in Tempati, 1757-1760.

BSA 12, 1988.

(127 pag., prijs fl. 9,-)

T.S. Polimé & H.U.E. Thoden van Velzen

Vluchtelingen, opstandelingen en andere Bosnegers van Oost-Suriname, 1986-1988.

BSA 13, 1988.

(127 pag., prijs fl. 9,-)

Ruud Beeldsnijder,

'Om werk van jullie te hebben'. Plantageslaven in Suriname, 1730-1750.

BSA 16, 1994.

(352 pag., geïll., prijs fl. 35,-)

Chris de Beet (red.)

Skrekiboekoe - Boek der Verschrikkingen: Visioenen en historische overleveringen van Johannes King.

BSA 17, 1995.

(336 pag., geïll., prijs fl. 35,-)

Ellen Klinkers

Op hoop van vrijheid: Van slavensamenleving naar Creoolse gemeenschap in Suriname, 1830-1880.

BSA 18, 1997.

(232 pag., geïll., prijs fl. 29,-)

Okke ten Hove & Frank Dragtenstein
Manumissies in Suriname, 1832-1863.
BSS 19, 1997.
(441 pag., prijs fl. 49,-)

Peter Meel (red.)
Op zoek naar Surinaamse normen: Nagelaten geschriften van Jan Voorhoeve (1950-1961).
BSS 20, 1997.
(625 pag., geïll., prijs fl. 75,-)

Cornelis Dubelaar & André Pakosie
Het Afakaschrift van de Tapanahoni in Suriname.
BSS 21, 1999.
(183 pag., geïll., prijs fl. 37,50)

Albert Helman
Adyosi/Afscheid 1994
(dichtbundel, 192 pag., prijs fl. 25,-)

Wim Hoogbergen
Het kamp van Broos en Kaliko: De geschiedenis van een Afro-Surinaamse familie. 1996
213 pag., prijs fl. 34,-)

De Surinaamse 'weglopers' van de 19e eeuw. [The Suriname 'Runaways' of the Nineteenth Century].
Bronnen voor de Studie van Bosneger Samenlevingen (BSB), deel I. Utrecht: Centrum voor Caraïbische Studies, 1978.

'Marronage en Marrons, 1760-1863: De niet-gepacificeerde Marrons van Suriname'.
[Marronage and Maroons, 1760-1863: The non-pacified Maroons of Suriname]. Pp. 75-110 in Glenn Willemsen (ed.):
Suriname, de schele onafhankelijkheid, Amsterdam: de Arbeiderspers, 1983.

Hoogbergen, Wim & Joris Hoeree, 'Oral History and Archival Data Combined: the Removal of the Saramakan Granman Kofi Bosuman as an Epistemological Problem'.
Communication and Cognition 17 (2/3), 1984: 245-289. Gent (Belgium).

De Boni's in Frans-Guyana en de Tweede Boni-oorlog, 1776-1793. [The Boni-Maroon in French Guiana and the Second Boni-Maroon War]. Bronnen voor de studie van Bosnegersamenlevingen (BSB), deel 10. Utrecht: Centrum voor Caraïbische Studies, 1984.

'Boni, ca. 1730-1793, mythe en werkelijkheid'. [Boni, circa 1730-1793. Myth and Reality].
Maatstaf 33, 1985: 71-85.

De Boni-oorlogen, 1757-1860: Marronage en guerilla in Oost-Suriname. [The Boni-Maroon Wars, 1757- 1860: Maroons and Guerrilla Warfare in eastern Suriname]. Academisch Proefschrift. Bronnen voor de Studie van Afro-amerikaanse Samenlevingen in de Guyana's (BSA), deel II. Utrecht: Centrum voor Caraïbische Studies, 1985.

Hoogbergen, Wim & Marjo de Theye, 'Surinaamse vrouwen in de slavernij'. [Surinamese Women in Slavery]. Pp. 126-151 in Jeske Reijs et al (eds), Vrouwen in de Nederlandse koloniën. 7de Jaarboek voor Vrouwengeschiedenis. Nijmegen: Sun, 1986.

'Boni, Aluku en Komantin Kodjo: over de vroegste Boni-geschiedenis', (Boni, Aluku and Kormantin Kodjo, some aspects of the Boni-Maroon's history), SWI-Forum voor Wetenschap en Cultuur 5(1), 1988: 59-86.
Paramaribo: Stichting Wetenschappelijke informatie.

'De Boni-oorlogen in Suriname'. Pp. 86-90 in Hans Derks (ed.), Kroniek van 3 eeuwen revoluties. Groningen: Wolters - Noordhoff, 1989.

'Aluku', Nieuwe West-Indische Gids 63, 1989: 175-198.

'The History of the Suriname Maroons'. Pp. 65-102 in Gary Brana-Shute (ed.), Resistance and Rebellion in Suriname: Old and New. Studies in Third World Societies, number 43. Williamsburg, Vi: The College of William and Mary, 1990.

The Boni-Maroon Wars in Suriname. Leiden: E.J. Brill, 1990.

'Het verband tussen marronage en slavenopstanden in Suriname.' SWI-Forum voor Wetenschap en Cultuur 7 (1), 1990: 28-59. Paramaribo: Stichting Wetenschappelijke Informatie.

'Genesis de los Bonis', Del Caribe 7(18), 1990: 3-19. Cuba: Santiago de Cuba.
De Bosnegers zijn gekomen! Slavernij en rebellie in Suriname. Amsterdam: Prometheus, 1992.

'Origins of the Suriname Kwinti Maroons.' New West Indian Guide / Nieuwe West-Indische Gids 66(1&2), 1992: 27-60.

'Vredesverdragen met Marrons'. Oso, Tijdschrift voor Surinaamse Taalkunde, Letterkunde, Cultuur en Geschiedenis 11(2), 1992: 141-155.

'The Relationship between Marronage and Slave Rebellions in Suriname'. Pp. 165-196 in Wolfgang Binder (ed.), Slavery in the Americas. Würzburg: Königshausen und Neumann, 1993.

'De verdwenen Marrons van Krabbeholle.' Oso, Tijdschrift voor Surinaamse Taalkunde, Letterkunde, Cultuur en Geschiedenis 12(1), 1993: 6-27.

Historisch-geografisch woordenboek van Suriname. Naar A.J. van der Aa, 1839-1851. Bronnen voor de Studie van Afro-Surinaamse Samenlevingen (BSA), deel 14. Universiteit Utrecht: Centrum voor Caraïbische Studies, 1993. (Hove, Okke ten & René Janssen mmv. Wim Hoogbergen).

'De geschiedenis van de Kwinti.' SWI-Forum voor Wetenschap en Cultuur 10(1), 1993: 49-82. Paramaribo: Stichting Wetenschappelijke Informatie.

'De slavernij herinnerd'. in: Lila Gobardhan-Rambocus & Maurits S. Hassankhan & Jerry L. Egger (red.), De erfenis van de slavernij. Paramaribo: Anton de Kom Universiteit, 1995, pp. 71-92.

'Afrosurinam.' In: Luz María Martínez Montiel, coordinadora, Presencia africana en el Caribe. México: Consejo Nacional para la cultura y las artes, 1995, pp. 571-662.

Het kamp van Broos en Kaliko. De geschiedenis van een Afro-Surinaamse familie. Amsterdam: Prometheus, 1996. (212 pp.)

'De kunu van Ta Agosto.' Oso, Tijdschrift voor Surinaamse Taalkunde, Letterkunde, Cultuur en Geschiedenis 15(2), 1996: 181-190.

'Una actitud ambivalente; cimarrones e indígenas de Suriname.' In: María Guadalupe Chávez (coord), El rostro colectivo de la nación mexicana. Morelia, Mich: Universidad Michoacana de San Nicolás de Hidalgo, 1998.

Hoogbergen, Wim & Marjo de Theije (red.), Vruchtbaar onderzoek: essays ter ere van Douwe Jongmans. Utrecht: ICAU-mededelingen, 1986.

Hoogbergen, Wim y Dimphe Mey (eds.), Sierra de Francia, 1988: Resumen de Investigaciones. Utrecht University: ICAU-Mededelingen no. 29, 1989.

'On Resistance.' In: Wim Hoogbergen (ed.), Born out of Resistance. On Caribbean Cultural Creativity. (editor). Utrecht: University ISOR-Press, 1995, pp. 9-22.

'Rituelen voor de doden; Europees-Afrikaanse wortels. In: Oso, Tijdschrift voor Surinaamse Taalkunde, Letterkunde, Cultuur en Geschiedenis 17(1), 1998: 5-22.

Bosnegers en overheid in Suriname : de ontwikkeling van de politieke verhouding 1651-1992
1994

Bernardus Petrus Canisius Scholtens

71.63 minderhedenproblematiek, 15.85 Amerika; Bosnegers,

Overheidsbeleid; 7.620 Suriname (land); Proefschriften (vorm); 1651-1992

Paramaribo : Afdeling Cultuurstudies/Minov

Postuum verschenen

Met lit. opg., reg. - Met een samenvatting in het Engels

237 p

99914-1-015-5

'De Bosnegers zijn gekomen!' : slavernij en rebellie in Suriname
1992

Wim Hoogbergen

Suriname slavernij

641

15.85 Amerika; Koloniale periode, Bosnegers, Slavernij,
Boni-oorlog; 7.620 Suriname (land); 1750-1800

Amsterdam : Prometheus

Met lit. opg., reg

X, 349 p

90-5333-101-8

Vluchtelingen, opstandelingen en andere bosnegers van Oost-Suriname, 1986-1988
cop. 1988

T.S. Polime

H.U.E. Thoden van Velzen

internationale politiek

Suriname

15.00; Politieke geschiedenis; 7.620 Suriname (land); 1986-1988

Utrecht : Instituut voor Culturele Antropologie

Met lit. opg

Bronnen voor de studie van Afro-Surinaamse samenlevingen, ISSN 0922-3630 ; dl. 13

127 p

90-70955-22-9

Voedingstoestand van de Bosnegers van Suriname (1972-1977)
1988

Huig den Butter

antropologie

Surinamers

Voeding, Gezondheid, Bosnegers; 7.620 Suriname (land);

Proefschriften (vorm)

[S.l. : s.n.]

Met lit. opg. - Met samenvatting in het Engels

235 p

Zendingsarbeid in Aurora onder de Saramaka Bosnegers van 1891 tot 1896
1979

Izaak Albitrouw, Miriam Sterman

Rijksuniversiteit Utrecht . Instituut voor Culturele

Antropologie Centrum voor Caraibische Studies Utrecht

15.00, 11.78; Zending, Saramaccaners ; 7.620

Suriname (land); 1891-1896; Albitrouw

Utrecht : Rijksuniversiteit

Lit. opg.: p. 165-168

Bij de Surinaamse bosnegers

[1957] S. Franke, W. Lap

74.25 Noord-Amerika; Bosnegers; 7.620 Suriname (land); Reisbeschrijvingen (vorm)

Hoorn : West-Friesland

Met 4 p. uitgeversreclame

Kolibrie serie ; 7